

Luk. 15, 11-31 - preek -NGKEO - 28-2-2016

Niet omdat het moet maar omdat het kan

Come together
JONGERENDIENSTEN

NGK De Ontmoeting
HART VOOR GOD

**NIET OMDAT HET MOET
MAAR OMDAT HET KAN**

**28 FEB 2016
18.30 uur**

JFC - Wethouder Rebellaan 135 Barneveld

Inleiding

(In een filmpje zien we jongeren die het liefst uren in de bijbel lezen, in een slaapzak voor de kerk liggen om de dienst maar niet te missen en preken van drie uur helemaal niet erg vinden. Bij een kerk horen is voor hen 'niet omdat het moet, maar omdat het kan'.)

Beetje gek?

Zo praten we er niet vaak over en zo doen we ook niet vaak.

En als je je toch zo gedraagt, kijken mensen je raar aan.

Dat is mij ook wel eens overkomen, toen ik nog in dienst zat

"Gereformeerd zeg je? Is dat zo'n zwartekousenkerk?"

zei mijn commandant?

...

Hij keek me aan alsof er een moslima in burka voor hem stond.

Ik sputterde tegen: 'Oh nee hoor...!'

Jongerdienst: 'Niet omdat het moet, maar omdat het kan!'

Maar ik zag aan hem dat hij me niet geloofde.
 Hij vond het maar raar,
 dat ik vrij vroeg voor een kerkdienst.

Wie heeft dat zo ook wel eens meegemaakt?
 Iemand die het raar vindt dat je naar de kerk wil.
 Die dan zegt: 'Jij moet zeker van alles.'
 Wat zeg jij dan in zo'n geval?

Nog sterker...
 Wie heeft eigenlijk *zelf* het gevoel dat 't ie ook van alles moet in de kerk?

Laten we het daar vandaag eens over hebben.
 Sommigen -valt me op- praten over de kerk als over school.
 Op school moet je van alles, en daar krijg je dan een cijfer voor.
 Dat is nodig (net zoals naar de tandarts) maar meestal niet leuk.
 Vakantie is veel leuker, want dan kun je doen wat je zelf wilt.
 Op school ontmoet je je vrienden nog, in de kerk is dat ook nog maar afwachten.
 De kerk is zomaar een soort school zonder vrienden, waar je een cijfer krijgt voor goed gedrag. Da's nog erger dan school dus.

Sommige mensen hebben dat idee gekregen van de kerk en dat vind ik erg.
 Soms heeft de kerk daar ook zelf de schuld van. Want sommige kerkmensen gedragen zich ook zo. Alsof ze voor een cijfer leven.
 Maar het is ook eerlijk om te zeggen dat de kerk tegenwoordig nog al eens de schuld van van alles *krijgt*. En dat mensen zijn gaan *dénken* dat naar de kerk gaan een soort levenslang naar school gaan is zonder ooit vakantie te krijgen.
 "Jij moet zeker van alles!"
 Ja, dat ga je *zelf* ook zomaar denken, als iedereen om je heen het denkt
 "Ik moet natuurlijk weer van alles."

...

Hé maar in de Bijbel wordt *nooit* zo over de gemeente van Christus gepraat. Kijk, bij ons wordt 'kerk' zomaar een gebouw waar regels gelden, zoals op school.
 Maar in de bijbel is kerk altijd zoiets als een familie met onderlinge relaties en goede contacten.
 Dat is heel wat anders.
 In zo'n familie gaat het trouwens ook niet altijd goed.

De Heer Jezus geeft ons daar een indrukwekkend voorbeeld van met zijn verhaal over een rennende vader en twee zonen die kwijt zijn (de verloren zoon). In dat verhaal gaat het nl. precies over onze vraag. Over 'zeker van alles moeten.'

Moet je eens luisteren.

Lezen: Luk 15, 11-31

[Ik wil je vragen om met behulp van de app op je smartphone eens voor jezelf te kiezen bij wie je het meeste gevoel hebt: wit = de jongste of rood = de oudste]

Jongste en oudste (1)

Laten we eens verder praten over die **jongste**, die graag meer avontuur en vrijheid wil.

Dat kun je toch wel begrijpen!

Hij heeft een oudste broer die altijd maar werkt en nooit feest viert. Altijd serieus leven is toch ook niet vol te houden! En dat wordt niet beter ook. Later wordt die - de oudste- de baas van het familiebedrijf. En dan moet hij nóg doen wat zijn broer zegt. Dat wordt wat: altijd werken en nooit feest.

En zijn vader? Nou daar is ook geen avontuur mee te beleven. Lieve man hoor, maar hij neemt 'm niet helemaal serieus. Nee, de jongste wil vrijheid en avontuur.

Daarom zegt hij: Pa, geef mij mijn aandeel in het bedrijf. Ik ga het verderop proberen.

[maak nog eens een keuze voor je zelf]

En zo kunnen wij het ook aanvoelen hè!

Je wordt groot in de kerk. Tussen allemaal mensen die je niet uitgekozen hebt. En je weet het allemaal wel zo langzamerhand. Altijd maar serieus en nooit feestvieren. Leven kan je zo niet, wil je zo niet. Een goed cijfer voor je gedrag spreekt je niet aan. Je besluit het ergens anders te gaan zoeken. En dan ga je weg

Jongste en oudste (2)

Toch was 't toen ietsje anders dan wij nu begrijpen.

Wat de jongste deed -zijn vader om de erfenis vragen- ziet er redelijk onschuldig uit in onze tijd. Maar die vraag begrepen ze in die tijd zo:

'Pa, ik heb maar het liefste dat je nu doodvalt, want dan erf ik je geld.'

Niet maar als een boze opmerking bij een ruzie, maar als een diepe, gemeende, wens. 'Val dood, Pa!' 'Hier met de poen!' Hij was het leven met zijn familie méér dan zat.

Dat is erg! In die tijd nog veel erger dan nu! Want je familie stond toen vanzelfsprekend altijd op de eerste plaats. Iedereen in de buurt sprak er dan ook schande van. 'Die vlegel van een vent, wat denk hij wel niet!' En dat was natuurlijk ook zo.

Ook een financiële ramp, trouwens.

Jongerendienst: 'Niet omdat het moet, maar omdat het kan!'

De verdeling van het kapitaal was een dubbel deel voor de oudste en een enkel voor de jongste. Die jongste haalde zijn deel van het familiekapitaal (1/3) uit het familiebedrijf. Dat moet heel lastig geweest zijn voor zijn vader en oudste broer. Ze moesten het bedrijf misschien wel helemaal ombouwen om rendabel te blijven. Da's vast hard werken, logisch dat de oudste het zo druk heeft. Toen de jongste eenmaal weg was, waren zijn vader en broer echt dood voor hem. Er was geen enkel contact meer. Niets meer dat hem aan hen bond!

En eenmaal van zijn familie gaf hij het geld allemaal uit. Dus er was ook geen weg meer terug. Zijn eigen plek in het bedrijf had hij verkocht en het geld al uitgegeven. Die plek was ook weg.

Hij kon eigenlijk nooit meer thuiskomen.

[kies nog eens voor jezelf]

De oudste en de jongste (3)

Als die jongste toch wel weer terug naar huis komt, is die **oudste broer** ontzettend kwaad en dat snap je wel. 1/3 van het bedrijf is in rook opgegaan. Zij zijn belachelijk in de ogen van de hele buurt.

'Nou dat is ook een familie zeg.'

Want ondanks alles wat kleine broer uitgevreten heeft, staat Pa hem toch met open armen op te wachten.

Onbegrijpelijk! Da's raar

Pa organiseert ook nog eens een groot feest voor hem.

Hij geeft daar een kapitaal aan uit en laat zelfs het 'gemeste kalf' slachten.

Dat doe je normaal gesproken alleen bij een bruiloft of zo.

Waarbij je het hele dorp uitnodigt.

Dat is wel heel veel eer voor die nietsnut die zich zoon noemt.

Die vader is gek!

En weet je wat het allerergste is, die jongste krijgt - terwijl hij alles verknald heeft- gewoon zijn plek in het bedrijf terug. In de directie! Met zijn ring, kan hij als zoon gewoon weer meebeslissen in het bedrijf.

Toe nou zeg...

Pa!

Je bent knettergek!

Toch gedroeg de **oudste** zich ook vreemd hoor!

In die tijd waren er een stel vaste gewoonten, waar iedereen zich aan hield. Als het mis ging in de familie had de oudste broer de taak om de boel te verzoenen.

Maar toen zijn jongste broer weg ging, had deze oudste helemaal niets gedaan om hem tegen te houden. Niet met hem gepraat en 'm niet proberen te overtuigen.

Hij was hem ook niet gaan zoeken in het buitenland.

Nu hij toch weer thuiskwam was hij gewoon niet blij.

Alsof de jongste helemaal niets voor hem betekent. Hij geen verdriet om hem heeft en hem helemaal niet mist. Hoe noemt 'm niet eens meer 'broer', maar 'die zoon van u'.

Hij beschuldigt hem ook van 'naar de hoeren gaan', terwijl we daar helemaal niets over lezen. Zo is hij lelijk over zijn jongste broer en ook nog eens tegen zijn vader.

De oudste lijkt om niemand echt te geven:

niet om zijn broer (hij mist 'm niet), niet om zijn vader (hij respecteert 'm niet).

[kiezen]

De oudste en de jongste (4)

Eigenlijk lijken die oudste en die jongste op elkaar.

Ze denken beide dat geld je gelukkig maakt. En daarom willen ze dat ook hebben.

De jongste probeert vrijheid en geluk te kopen met zijn erfenis. Dat lijkt hem ook nog te lukken ook. 't Is elke dag feest met allemaal aardige en vrolijke mensen. Maar dat is geen blijvend geluk, geen liefde. Zodra hij financieel in de problemen komt, gaan die zogenaamde vrienden ergens anders feestvieren. En zijn ze hem direct weer vergeten. Niemand denkt meer aan hem, zelfs wanneer hij niets meer te eten heeft en dood gaat van de honger, geeft niemand 'm iets...!

Pas dan dringt tot 'm door dat zijn vader niet zo is. Die zorgt voor iedereen: zelfs voor de onbelangrijkste knecht. Zelfs de allerarmste knecht had nog Meer te eten dat hij op kon.

Want zijn Pa gaf ook om hem. Zo is zijn vader: goed voor iedereen: belangrijk en minder belangrijk. Maar de jongste was er toen zo aan gewend, dat hij dat toen helemaal niet zag.

De jongste ging van huis om het geluk te vinden.

Maar nu ziet hij pas dat hij allang gelukkig was.

In het buitenland kon hij dat geluk alleen maar kwijtraken.

Dat gebeurt ook: hij raakt zij geluk en zichzelf kwijt.

De oudste is net zo. Hij probeert ook iets voor zichzelf te verdienen. Met heel hard werken, hoopt hij de waardering van zijn vader te krijgen.

Maar wat hij niet snapt is dat die hem allang waardeert. Maar hij weet dat helemaal niet.

Want hij kent zijn grootste geluk niet eens echt. Hij is net zo verloren als de jongste..

[kies nog eens...]

De vader!

Weet je wie echt anders is? Degene die echt geluk kent.

Jongerendienst: 'Niet omdat het moet, maar omdat het kan!'

Pa!

In de ogen van zijn tijdgenoten is hij maar een rare vader die niets geeft om zijn reputatie maar alles om zijn jongens. Als die brutale aap van een jongste hem om de erfenis vraagt, geeft hij die ook nog.

Als die alles verkoopt en het familiebedrijf ruïneert, en hem in het buitenland ten schande maakt mist hij 'm nog en staat hij op de uitkijk.

Als de jongste weer thuiskomt, rent hij naar hem toe en noemt hem nog altijd zijn zoon. In die tijd een vader onwaardig, vaders rennen niet.

Als de oudste 'm beledigt door niet op het feest te komen

-terwijl iedereen er verder wel is- gaat hij zelfs persoonlijk naar buiten om hem over te halen wel te komen. Heeft hij dan helemaal geen waardigheid meer!

Deze vader geeft niets om zichzelf en alles om zijn jongens, wat ze ook doen, hoe ze hem ook behandelen. Hij houdt van ze, door dik en dun.

Zoveel dat het lijkt alsof hij ze verwend.

Niet het geld, niet zijn reputatie, maar zijn jongens betekenen alles voor hem. Hij heeft ze lief.

Die vader lijkt een beetje op God. Daarom draait het dus in de kerk als familie; om liefde, om goede relaties. God doet er alles aan die goed te maken.

En zijn zoon, onze Heer Jezus is de goede oudste broer die ons wel met de Vader verzoent.

Niet omdat het moet, maar omdat het kan

"Jij mag zeker niets en moet zeker van alles" Iemand die dat dat vraagt heeft er niets van begrepen. Er valt niets te verdienen in de kerk.

Dus moet je ook niks.

Je hebt alles al en mag er samen met God je Vader van genieten.

Je zit niet gevangen de kerk, ver weg van het geluk. Je hoeft je dus ook niet te ontsnappen en zo ver mogelijk weg te vluchten.

God houdt van je en wil je graag ontmoeten samen met al de anderen van zijn gezin. Hij heeft alles voor je over. En wil je schatrijk en gelukkig maken.

Je zult alles van hem krijgen.

Als je het niet leuk vindt in de kerk, dan ligt dat niet aan God, maar waarschijnlijk aan onszelf.

Dan doen wij niet goed en geven je het verkeerde idee. Dan moeten we dat dus anders aanpakken

Of je hebt het zelf eigenlijk nooit goed begrepen hoe rijk je al bent, met zo'n vader en zo'n familie. En met zo'n mooie toekomst,

En dat je ver weg van je familie, de kerk en ver weg van je Vader, eigenlijk alleen maar ontzettend veel te verliezen hebt.

Daarom, als iemand je het weer vraagt, zeg dan maar:

'ik ga helemaal niet omdat het moet,

ik ga omdat het kan.

Want mijn God, mijn Vader, houdt van me!

En dat is me ontzettend veel waard!'

Amen